

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1970/61

Karar Sayısı : 1971/35

Karar Günü : 6/4/1971

İtiraz yoluna başvuran : Ordu Asliye Ceza Mahkemesi

İtiraz konusu : 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun'a 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle konulan ek maddenin 1. ve 2. bentleri hükümlerinin Anayasa'nın 11. ve 35. maddelerine aykırı bulundukları kanısıyla, sözü geçen ek maddenin tümünün iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

I- Olay:

28.10.1970 gününde, 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanuna aykırı hareketten sanık olan kişi hakkında Ordu C. Savcılığının 6136 sayılı Kanun'un 1308 sayılı Kanun'la değişik 13. maddesi uyarınca cezalandırılması istemini kapsayan 29.10.1970 günlü, 1191/111 sayılı iddianamesiyle açılmış bulunan kamu davasının duruşması sırasında Ordu Asliye Ceza Mahkemesince, bu dava nedeniyle uygulama yerleri bulunan 1308 sayılı Yasa ile 6136 sayılı Yasa'ya katılan ek maddenin 1 ve 2 sayılı bentleri hükümlerinin Anayasa'nın 11. ve 33. maddelerine aykırı görülmesi nedeniyle, bunları kapsayan ek maddenin tümünün iptaline karar verilmesi için Anayasa'nın 151. ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanun'un 27. maddesinin 1 sayılı bendi uyarınca itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

III- İlk inceleme:

Anayasa Mahkemesi, başkan Hakkı Ketenoğlu'nun, başkanlığında, başkanvekili Lutfi Ömerbaş ve üyelerden Celâlettin Kuralmen, Sait Koçak, Avni Givda, Nuri Ülgenalp, Muhittin Taylan, İhsan Ecemiş, Recai Seçkin, Ahmet Akar, Halit Zarbun, Kâni Vrana, Muhittin Gürün, Şevket Müftügil ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun katılmaları ile 7.1.1971 gününde yaptığı toplantıda, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca gerekli ilk incelemeyi yaparak, itiraz yoluna başvuran mahkemenin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptaline karar verilmesini istediği kanun hükümlerinin tümünü bakmakta olduğu davada uygulama durumunda olup olmadığı yönünü görüşmüştür.

Anayasanın 151. ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanun'un 27. maddeleri hükümlerine göre mahkemeler, ancak bakmakta oldukları bir dava dolayısıyla Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla başvurabilirler. Bir davanın hukukça var sayılabilmesi için ise onun kanunlara uygun olarak açılmış ve ayrıca mahkemenin yetkisi içine girmekte bulunmuş olması gerekir.

Bundan başka aynı hükümler uyarınca mahkemelerin bu başvuruları, o dava nedeniyle uygulanacak kanun hükümleri ile dahi sınırı bulunmaktadır.

Dosya içindeki kâğıtların incelenmesi sonunda itiraz yoluna başvurmuş bulunan mahkemenin kanuna göre bakmakta olduğu bir davanın bulunması koşulunun gerçekleştiği görülmüş ise de bu dava nedeniyle mahkemenin uygulama durumunda bulunduğu kanun hükümleri arasında, itiraz konusu yapıp iptallerine karar verilmesi istenen hükümlerin tümünün yer alıp almadığı yönünün ayrıca incelenip belli edilmesi gerekmiştir.

Sanık hakkında 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanunun 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı Kanun'la değişik 13. maddesine aykırı düşen eyleminden ötürü aynı hükümler gereğince cezalandırılması isteğiyle mahkemeye kamu davası açılmıştır. Yargılama sonunda sanığın eyleminin saptanması hâlinde ise suçun işlendiği güne göre mahkeme, 6136 sayılı Kanuna, 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle konulan ek maddenin sanığın bulunduğu yerin dernek ve üzerinde taşıdığı da ruhsatlı ateşli silâh olması bakımlarından sadece (... derneklerde ruhsatlı ateşli silah taşımak) yasağına ilişkin olan hükmünü uygulama durumunda bulunabilir. Zira 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun'a ek maddeyi koyan 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı Kanun 2.7.1970 gününde yani suçun işlendiği 28.10.1970 gününden önce yürürlüğe girmiş olduğundan suçunun saptanması hâlinde sanığın ek maddenin sadece (... derneklerde ruhsatlı ateşli silah taşıma) yasağına ilişkin bulunan hükümle cezalandırılması olanağı vardır. Bu nedenle işin esasının mahkemenin bakmakta olduğu davaya göre 6136 sayılı Kanun'a 1308 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle eklenen itiraz konusu ek maddenin 2 sayılı bendinin koyduğu (... derneklerde ruhsatlı ateşli silah taşıma) yasağına ilişkin hükümle sınırlı olarak incelenmesine oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Üyelerden Recai Seçkin, Kâni Vrana ve Ahmet H.Boyacıoğlu, burada Anayasaya uygunluğunun denetlenmesi istenilen esas ilkenin ruhsatlı ateşli silâhın ek maddenin ilk fıkrasında sayılan yerlerde taşınmasına ilişkin tüm hükümlere deyin olması nedeniyle incelemenin daha geniş bir şekilde yani itiraz konusu maddenin 2 sayılı bendinin tümü ile sınırlandırılması gerektiğini ileri sürerek çoğunluk görüşüne katılmamışlardır.

IV- İtiraz konusu edilen kanun hükümleri:

Mahkemece iptali istenilen kanun hükmü şöyledir:

6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanuna 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle konulan ek madde :

"Ek madde- Üniversite; resmî ve özel yüksek okul, akademi ve türlü eğitim ve öğretim müesseselerinde; öğrencilerin toplu olarak ikâmet ettikleri yurt ve benzeri yerlerde; derneklerle bunlara bağlı yerlerde ve bunların toplantı ve kongrelerinde; her türlü spor müsabakalarının yapıldığı yerlerde, kanuna uygun veya kanuna aykırı olarak grev ve lokavt yapılmakta olan iş yerlerinde veya yukarıda yazılı olan yerlerin müstemilâtında:

1. Bu kanuna aykırı olarak ateşli silâhları, bunlara ait mermileri, 4 üncü maddede yazılı olan bıçak ve benzerlerini Türk Ceza Kanununun 264 üncü maddesinde yazılı olanları taşıyan ve bulunduranlar hakkında, kanunda belli edilen cezaların iki katı hükmolunur.

2. Bu maddede gösterilen yerlerde, 6136 sayılı Kanunun 13. ve 15 inci maddelerinde ve Türk Ceza Kanununun 264 üncü maddesinde yazılı olanları, 6136 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 1 inci ve 2 inci bentlerinde gösterilen görevliler ile Ordu, Emniyet ve Jandarma mensupları dışında, ruhsatlı olsalar dahi, taşıyan ve bulunduranlar hakkında, kanunda daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası hükmolunur."

V- Mahkemenin dayandığı Anayasa hükümleri :

Mahkemenin, gerekçesine dayanak yaptığı Anayasa maddeleri şunlardır:

"Madde 11- Temel hak ve hürriyetler, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir.

Kanun, kamu yararı, genel ahlâk, kamu düzeni, sosyal adalet ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz.”

"Madde 33- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilinden dolayı cezalandırılamaz.

Cezalar ve ceza tedbirleri ancak kanunla konulur.

Kimseye, suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Kimse, kendisini veya kanunun gösterdiği yakınlarını suçlandırma sonucu doğuracak beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

Ceza sorumluluğu şahsîdir.

Genel müsadere cezası konulamaz."

VI- Esasın incelenmesi:

İtirazın esasına ilişkin rapor, Ordu Asliye Ceza Mahkemesinin Adalet Bakanlığı aracılığı ile gelen 29.10.1970 günlü, 1970/487 - 85 sayılı kararı ile ekleri, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerle dayanan Anayasa hükümleri ve bunların gerekçeleriyle ilgili Meclis görüşme tutanakları okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Anayasa suç ve ceza konularında, bir eylemin ancak kanunla suç sayılabileceği, cezalarla ceza tedbirlerinin yani emniyet tedbirlerinin ancak kanunla konulabileceği, kimsenin işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir eyleminden dolayı cezalandırılmayacağı, kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan ağır bir ceza verilemeyeceği, kimsenin kendisini veya kanunun gösterdiği yakınlarını cezalandırma sonucu doğuracak beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamayacağı, ceza sorumlunun şahsiliği (mad. 33) ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza konulamayacağı (mad. 14) gibi başlıca birkaç ceza ilkesini belirtmekle yetinerek bunların dışında kalan konuları ve özellikle belli bir zamanda ne gibi eylemlerin suç sayılacağı ve o suçlara ne miktar ve ne çeşit ceza verileceğinin ve hangi ceza tedbirlerinin ne yolda uygulanacağının saptanmasını yasa koyucuya bırakmış bulunmaktadır. Kanun koyucu bu konuda Anayasa kuralları, ceza hukuku ilkeleri ve toplum yaşantısının zorunluluk ve yararlarının gerekleri ile bağlı kalarak takdirini kullanabilecektir.

Ceza sistemi açıklanırken cezaların ne yolda hesaplanması konusunu da ele almak zorunluğu vardır. Ceza hukukunda, aykırı eylemleri yasaklamanın en önde gelen aracı ceza tehdididir. Bu tehdidin, toplumun suç işlemesini önlemeğe muvaffak olamadığı kişiyi, en az tekrar suç işlemekten alıkoyacak ölçüde bulunması gerekir. İşte bu ölçünün belli edilip saptanması, genel olarak cezanın hesaplanmasını ifade eder.

Cezanın hesaplanması, biri kanun koyucuya ve ötekisi onu uygulayacak mahkemelere ait olmak üzere iki ayrı evreyi kapsar. Soyut olan birinci evrede kanun koyucu, önce suçlara uygulanacak olan ceza veya emniyet tedbirlerinin miktar ve çeşitlerini genel ve soyut olarak kanunda belli eder. Bundan sonra yine kanun koyucu ceza kanun veya ceza hükümlerinde tanımlanıp öğeleri gösterilen her suç karşılığında hangi çeşitten ve ne ölçülerde ceza verilebileceğini saptar yani ceza çeşit ve ölçülerini soyut ve özel şekilde gösterir. Böylece her suç için saptanan ceza kanunda gösterilen çeşitten olmak zorunlu bulunduğu gibi yine kanunda gösterilen sınırlar içinde kalınması gerekir. Cezaların genel ve soyut veya özel ve soyut olarak belli edilip saptanmasında gözönünde tutulan ölçü genel olarak bilimsel, yarara dayanan ve deneysel bir nitelik gösterir. Ancak

en başta suçun ağırlığının gözönünde tutulması gerekmektedir. Böylece her suçun cezasının önceden belli olması ve bunun işlenen suçun ağırlığı ile orantılı bulunması esaslarına uygunluk sağlanmış olur. Yukarıda gösterilen evrede suçlunun kişiliği söz konusu değildir. Ancak cezanın mahkemelerce uygulanması evresinde hâkim, yalnız suçun ağırlığını veya hafifliğini değil suç işleyenin kişiliğini de gözönünde tutarak kanunun o eylem için belli edip saptadığı cezayı buna uydurmak durumundadır.

Hâkim bu uygulamayı yaparken, ceza hukukunun belli esaslarını ve bu arada özellikle kendi takdir yetkisinin nitelik ve sınırını, ceza çeşidinin seçilmesi, ölçüsünün saptanması ve cezanın kanuni veya takdirî sebeplere dayanılarak arttırılması veya indirilmesi gibi başlıca üç hususu gözönünde tutmak zorunludur.

Suç karşılığında bir tehdit ve dolayısıyla tenkil aracı olarak cezanın çeşit ve ölçülerini önceden genel ve soyut veya özel ve soyut bir şekilde belli edip saptamak, Anayasa'nın 64. maddesiyle yasa koyucuya tanınmış bulunan yetkiler içinde olmakla beraber bu yetkiler dahi hiç kuşku yok ki Anayasa'nın temel ilkeleri ve ceza hukukunun kuralları ile sınırlıdır.

Bu sınırlardan birincisi, Anayasa'nın 11. maddesinin "Temel hak ve hürriyetler, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir. Kanun, kamu yararı, genel ahlâk, kamu düzeni ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz." şeklindeki hükmüdür.

Ancak, toplum halinde yaşamının esas koşullarını hiçe sayarak toplumun huzurunu bozan ve bu arada diğer kişilerin temel hak ve hürriyetlerini de çiğneyen, hukuki deyimiyle suç işleyen kişilerin cezalandırılması yani ceza tehdidi altında bulundurulması ve böylece ceza yaptırımları uygulanarak tekrar suç işlemelerine engel olunması, herhangi bir tartışmaya yer vermeyecek bir toplum gerçeğidir. Bu arada suçlunun, işlediği eylemin ağırlığı ile orantılı ve kişiliğine uydurulmuş bir ceza yaptırımına çarptırılması gereği de aşîkârdır. Bu nedenlerle, ceza konusunda Anayasanın, sözü geçen 11. maddesi hükmüne dayanmağa genel hukuk kuralları ve hukuk mantığı bakımlarından bir olanak düşünülemez. Bu yönleri gözönünde tutan Anayasa koyucusu, sözü edilen ceza konularını temel hak ve ödevlere ayırdığı İkinci Kısım'ın kişinin hakları ve ödevlerini gösteren İkinci Bölümü'nde ayrıca düzenlemek gereğini duymuştur. İşte bu gerek nedeni ile, esasen ceza hukuku alanında tarihsel ve uzun bir gelişim evresinden geçerek gittikçe oluşmuş ve bugün belli ve kesin bir nitelik kazanmış olan cezaların kanuniliği ve şahsiliği temel ilkeleri Anayasa'nın 53. maddesinde, gerek kişi ve gerek toplum yönünden birer güvence olarak yer almış bulunmaktadır. O hâlde ceza konusunda gerek yasa koyucunun ve gerek mahkemelerin Anayasa'daki bu güvenceleri gözönünde tutarak cezaları belli edip saptamaları olanağı vardır.

Ceza alanında kişi hürriyetleri yönünden gözönünde tutulması zorunlu temel ilkelerden oluşan kişi ve toplum güvenceleri Anayasa'nın 33. maddesinde, yukarıda açıklanan amaçlarla açık bir şekilde gösterildiği gibi temel hak ve hürriyetlerin en başında gelen yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme ve kişi hürriyetlerini ayrıca 14. maddesinin birinci fıkrası hükmü ile yine güvence altına almış bulunan Anayasa koyucu, bu hak ve hürriyetlerle ilgili olarak aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına koyduğu "Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz." ve "İnsan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza konulamaz." şeklindeki genel ilkelerle kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti terimleriyle ifade ettiği bu hakların da mutlak olmadığını ve ancak toplum yaşantısının zorunlu kıldığı hâllerde kanunda açıkça gösterilmek ve hâkim kararına dayanmak koşulları ile kayıtlanabileceğini belirtmiş ve bundan başka eziyet ve işkenceyi ve insan haysiyetiyle bağdaşmayacak ceza konulmasını da yasaklamış bulunmaktadır. Nitelikleri ve kapsamı açıklanan bu hükümlere göre sözü geçen 33. ve 14. maddelerde sayılan yasaklar dışında kalan ceza yaptırımlarının yasa koyucu tarafından genel ve soyut olarak belli edilip saptanan çeşit ve

ölçülerinin Anayasaya aykırı bir yönleri bulunamayacağının kabulü doğal ve kaçınılmaz bir sonuçtur. Zira Anayasa, yukarıda gösterilen güvencelerle yetinerek ceza alanında uygulanacak yaptırımların genel ve soyut olarak dahi çeşit ve ölçülerini belli edip saptamak gereğini duymamıştır.

Hiç kuşku yok ki her ceza yaptırımı cezalandırılan kişiye bir acı getirir. Bu acı daha ziyade birtakım yoksunlukların sonucudur. Ceza yaptırımlarının konulmasında ve dolayısıyla uygulanmasında daima böyle bir erek kendini duyurur. Ancak acının makul ve insani bir sınırı aşmaması, eziyet ve işkence derece ve niteliğini almaması şarttır. Ceza yaptırımlarının çeşit ve ölçüleri toplumların uygarlık seviyelerine yakından bağlı olduğundan bugün en ileri ülkelerde dahi henüz vazgeçilmesi uygun görülmeyen hürriyeti sınırlayıcı yaptırımlarda ve özellikle hapis cezasında hükümlünün en büyük yoksunluğu, irade ve hareket serbestliğini ceza süresince yitirmekte olmasıdır. Zira hükümlü, bu yaptırımın yerine getirilmesi sırasında, sözgeliği istediklerini yapamaz; dilediğini dilediği zaman yiyip içemez. Bütün bu yoksunluklar, cezanın tehdit ve dolayısıyla tenkil amaçlarını taşımasının doğal bir sonucudur.

Diğer yönden ceza yaptırımlarının çeşit ve ölçüleri bakımından bir sınır olarak görülen bunların insanın haysiyeti ile bağdaşır olması sorununa gelince insan haysiyeti kavramı, insanın hangi durum ve koşullar arasında bulunursa bulunsun, sırf insan olmasının kendisine tanıtıp kazandırdığı değer gerek diğer bireyler ve gerek toplum tarafından tanınmasını ve sayılmasını anlatır. Bu, öyle bir davranış ve tanıma çizgisidir ki ondan aşağı düşülünce yapılan işlemler, insanı insan olmaktan çıkarmış demektir. Ancak insan haysiyeti kavramını toplumların kendi görenek ve geleneklerine ve toplum yaşantısının kurallarına göre insanın saygıya değer olabilmesi için onda bulunması zorunlu görülen kişisel niteliklerle karıştırmamak dahi gerekir. Zira insan haysiyeti kavramı, insana sadece insan olması bakımından kazandırılmış ve dolayısıyla tanınmış toplumsal değerinden ibarettir. Bu açıklamaların dahi gösterdiği gibi, insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir ceza yaptırımı konulması olanağı yoksa da bu ilkenin hürriyeti sınırlayıcı ceza yaptırımlarının suçun ağırlığı ile orantılı olarak belli edilip saptanması zorunluğu bakımından mutlak bir sınır teşkil edeceği düşünülemez. Çünkü toplum yaşantısının belli bir evresinde toplumun huzurunu bozan ve bu nedenle suç sayılan eylemlerin önlenmesi ve faillerin tenkil edilmesi bakımlarından, ceza yaptırımlarının, makul ve İnsanî sayılacak sınırları aşmamak kaydıyla çeşitleriyle ölçülerinin değiştirilmesi veya çoğaltılması veya azaltılması zorunluğu doğabilir. Nitekim yukarıdaki amaçlarla Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların ceza yaptırımlarını kapsayan hükümlerinde çeşitli zamanlarda gerekli değiştirmeler yapılmış bulunmaktadır.

Bundan başka olayımızda olduğu gibi merciinden usulüne uygun olarak verilen bir müsaade sonunda bir ateşli silahın kanunda saptanan koşullar altında bulundurulması veya taşınması suç sayılmamış iken kanunda sonradan yapılan bir değişiklik sonunda ruhsatlı ateşli silâhın belli yerlerde taşınmasının veya bulundurulmasının yeniden suç sayılmasına ilişkin kanun hükmünün dahi Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülemez. Zira kanun koyucu, ceza yaptırımı ile önlemek istediği eylemlerin öğelerini yani suçluluk koşullarını genel ve soyut olarak belli edip saptama yetkisine sahiptir. Her ceza yaptırımı, esasında kamu hukuku alanında yer alan ve amacı kamu düzenini kurmak veya korumak olan bir hukuk kuralından ibaret bulunduğu buradan bu kuralın konulmasından sonra işlenecek eylemlerde kazanılmış bir haktan söz etmeye de olanak yoktur.

İtiraz konusu ek maddeyi getiren 30.6.1970 günlü, 1308 sayılı kanunla ilgili Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporunda teklif sahibi milletvekilinin "Son günlerde öğrenciler tarafından yürütülen toplu hareketlerde ve aykırı fikirlere sahip öğrenci grupları arasında cereyan eden olaylarda öğrencilerin ve öğrenci arasına giren bazı zararlı anarşik unsurların devlet kanunlarına ve birbirlerine karşı ateşli silahları, patlayıcı, yakıcı, yaralayıcı, bereleyici suç aletlerini ve maddelerini kullandıklarının görüldüğü, aynı zamanda, kanuna uygun veya kanuna aykırı grev ve lokavt

olaylarında da gerek işçilerle işveren gerek greve iştirak eden veya etmeyen işçiler veya bunlarla devlet kuvvetleri arasında vuku bulan çarpışmalarda aynı silâh ve aletlerin kullanılmasının mutad hâle gelmiş bulunduğu, sportif faaliyetler arasında bilhassa muhtelif şehir takımları arasında yapılmakta olan futbol müsabakalarında maçtan evvel veya sonra halk gruplarının birbirleriyle veya devlet kuvvetleriyle çatışma haline geldikleri ve bu arada yukarıda sayılan silâh ve diğer suç aletlerinin istimal edildiği” yolundaki gerekçeler benimsendiği gibi kanun tasarısının Millet Meclisinde ve Cumhuriyet Senatosunda görüşülmesi sırasında da aynı gerekçenin esas alındığı görülmüş ve böylece bu Kanun’la getirilen ek madde ile toplum yaşantısının huzurunu sağlamak ve bu suçlara cüret edecekleri tehdit ve edenleri de tenkil eylemek amacının güdüldüğü, kanunda yazılı suçların bir bölümünün doğrudan doğruya ve bir bölümünün de öğeleri değiştirilerek cezalarının artırıldığı ve bu arada ruhsat alınması hâlinde suç teşkil etmeyen bazılarına yeni öğeler eklenerek tekrar suç hâline sokulduğu anlaşılmıştır. İşte Anayasa Mahkemesinin sınırlama kararı uyarınca inceleme konusu yapılmış bulunan “.... derneklerde ruhsatlı ateşli silâhlar taşımak” tan ibaret eylemin yukardaki gerekçelerle yasa koyucu tarafından yasak eylemler arasına sokulmasının yukarda geniş bir şekilde açıklanan ilkelere aykırı bir yönü görülmemesi nedeniyle Anayasa’nın 11. ve 33. maddeleri hükümlerine veya başka bir hükmüne aykırılığından söz edilemez.

İtiraz yoluna başvuran mahkemece, bir ceza yaptırımını kapsayan kanun hükmünün Anayasa’ya uygunluğunun denetlenmesi sırasında bu yaptırımla karşılanan eylemlerin ceza yaptırımları yerine sosyal veya ekonomik tedbirlere dayanan çalışmalarla önlenmesi olanağının bulunup bulunmadığı konusu incelenerek ve varılan sonuca dayanılarak o kanun hükmünün Anayasa’ya uygun olup olmadığını bu ölçüye de vurmak yoluyla saptamak ve dolayısıyla iptal etmek olanağının bulunduğu ileri sürülmüş ise de toplumda belli fiillerin işlenmesine engel olmak veya bunların hiç olmazsa artmasını önlemek için bunların suç sayılıp sayılmaması ve suç sayıldıklarında hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği konuları dahi, yukarıda gösterilen temel ilkelere, güvencelere ve Anayasadaki buyurucu veya yasaklayıcı hükümlere aykırı düşmemek kaydıyla yasa koyucunun takdirine bırakılmış olduğundan mahkememizce o hükmün Anayasa’ya uygunluğunun denetimi sırasında böyle bir ölçüye dayanmaya yer yoktur. Toplum yaşantısında huzurun sağlanması amacıyla gerekli düzeni, sosyal ve ekonomik tedbirler alınmaksızın soyut olarak sadece ceza yaptırımlarının artırılması sonunda suçların işlenmesine ve dolayısıyla artmasına engel olunamadığı yolunda sosyolojik ve kriminolojik araştırmalara dayanan bilimsel verilerin dahi Anayasa denetiminde bir ölçü olarak alınmasına, aynı gerekçelerle, olanak düşünülemez.

Ceza hukuku, karakteri itibarıyla eski, sosyal bakımdan toplumun kültür ve uygarlık seviyesi ve sosyal ve ekonomik yaşantısı koşullarıyla yakından ilgili, kuralları eşit, tek biçimde olup kamu hukuku alanında yer alan bir hukuk dalı olduğundan başka ancak devlet tarafından konulabilir ve biçimlendirilebilir olması nedeniyle kuralları, bir bakıma siyasi bir karakter de taşır. Yani toplumun belli bir zamandaki tüm yaşantısının siyasi oluşumu, ceza hukuku kurallarına, ya doğrudan doğruya veya dolayısıyla etkili olur ve onlara yansır. Bu etkileme ve yansıma Anayasa’da yer alan temel ceza kurallarına ve gerek bunlarla ve gerek öteki hükümlerle konulan sınırlara ve genel hukuk kurallarına aykırı düşmemek kaydıyla ceza hukuku alanında olağan bir durumu sayılmak gerekir. O hâlde bir eylemi veya davranışı yeniden suç sayan bir ceza hükmünün soyut olarak ceza siyaseti veya cezanın siyasiliği yönlerinden Anayasa’ya uygunluk denetimine bağlı tutulabileceği gibi yersiz bir düşünceye varılamaz. Zira ceza kuralları ile kapsadıkları ceza yaptırımları, toplumun belli bir zamandaki tüm yaşantısının çeşitli nedenlerle meydana getireceği zorunlukların doğurduğu gereksinimleri karşılamak üzere ancak devlet tarafından gerek toplumun ve gerek onu oluşturan bireylerin yaşantılarının düzen ve güvenlerini sağlamak amaçlarıyla konulabilmektedir.

Özetlenecek olursa yasa koyucu, yukarıda açıklanan kayıtların belli ettiği sınırlar içinde kalmak şartıyla belli bir eylem ve davranışı soyut ve genel olarak suç sayarak onu ceza yaptırımını ile önlemek isteyebileceği gibi önce suçluluktan çıkardığı bir eylemi, yeniden suçluluk hâline sokmak veyahut ceza yaptırımlarını çeşit ve ölçüleri bakımından soyut ve genel olarak artırmak veya azaltmak yetkisine sahiptir. Bu nedenlerle yerinde görülmeyen itirazın reddine karar verilmelidir.

SONUÇ:

Sınırlama kararı çerçevesi içinde 6136 sayılı Kanun'a 1308 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle eklenen maddenin 2 sayılı bendinin koyduğu "derneklerde ruhsatlı ateşli silah taşıma" yasağına ilişkin hükmün Anayasaya aykırı olmadığına ve itirazın reddine 6.4.1971 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Hakkı Ketenoglu

Başkanvekili
Avni Givda

Üye
Celalettin Kuralmen

Üye
Fazıl Uluocak

Üye
Sait Koçak

Üye
Muhittin Taylan

Üye
İhsan Ecemiş

Üye
Recai Seçkin

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit Zarbun

Üye
Kâni Vrana

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Lütfi Ömerbaş

Üye
Şevket Müftügil

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu